

Sterke ontwikkeling voor de alternatieve financieringsmarkt

Non-bancaire financiering – beter bekend als alternatieve financiering – neemt een vlucht. Zo steeg het aantal verstrekte financieringen aan ondernemingen werkzaam in het midden- en kleinbedrijf (mkb) van € 4.061 miljard in 2022 naar € 5.148 miljard in 2023. Dit is te lezen in het jaarlijkse onderzoeksrapport van de Stichting MKB Financiering (SMF) naar de alternatieve financieringsmarkt voor het mkb. Een opvallende trend is dat over de hele linie een groter bedrag werd verstrekt.

In het onderzoeksrapport 'Met veerkracht naar voorspoed' van SMF blijkt dat [de alternatieve financieringsmarkt](#) in 2023 met 27% groeide. Door de mkb-financieringsmarkt werd als geheel, dus zowel door bancaire als non-bancaire financieringspartijen, voor ruim € 11.080 miljard aan financieringen verstrekt in de categorie tot € 1 miljoen.

Daarvan werd 64% door banken gefinancierd en 36% door non-bancaire financiers, ten opzichte van respectievelijk 71% en 29% in 2022. Opvallend is dat de verstrekte financieringen in 2023 harder groeiden dan het aantal leningen. Er werd dus gemiddeld gezien een groter bedrag verstrekt.

Data van het onderzoek

Het onderzoek van SMF naar non-bancaire financieringen in het mkb heeft als doel trends en ontwikkelingen in de alternatieve financieringsmarkt in kaart te brengen. De gebruikte data komen van brancheorganisaties en zijn aangevuld met data die SMF zelf verzamelde op basis van gegevens die financieringspartijen via een vrijwillige enquête hebben verstrekt. Het onderzoek wordt jaarlijks gehouden.

Verdere professionalisering

De [alternatieve financieringsmarkt](#) is verder geprofessionaliseerd in 2023. Zo hebben steeds meer financiers een adviseursdesk waar zakelijke financieringsadviseurs direct hun aanvragen kunnen indienen. Ook op andere manieren is er de laatste jaren sprake van een professionaliseringsslag.

Zo lanceerde SMF in 2021 het keurmerk Erkend Financieringsadvies MKB, dat garant staat voor een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening door de adviseur. In 2023 dienden erkende financieringsadviseurs 34% van de financieringsaanvragen die zij in behandeling namen niet in bij een financier. Deze voorselectie ontzorgt de financiers, die anders zelf deze aanvragen en afwijzingen hadden moeten verwerken.

Van de aanvragen die Erkend financieringsadviseurs indienen, wezen financiers 94% toe. Erkend adviseurs hebben in totaal 61% van de financieringen kunnen onderbrengen bij non-bancaire financiers.

Nasleep van de coronapandemie

Van de € 5.148 miljard aan totaal verstrekte alternatieve financiering bestond ongeveer 60% uit financieringen onder de € 250.000 en 40% uit financieringen boven de € 250.000. De grootste groei was te zien in financieringen tussen de € 50.000 en € 250.000. Deze klasse steeg met 62%, terwijl er in 2022 nog een daling was waar te nemen van 10%.

Het jaar 2023 werd onder andere gekenmerkt door de nasleep van de coronapandemie en uitdagingen in de vastgoedsector. Daarnaast waren er macro-economische vraagstukken, zoals de inflatie en geopolitieke spanningen.

Het onderzoek beperkt zich tot de financieringsvormen die zich richten op het mkb

Financieringsvormen

De scope van het onderzoek van SMF beperkt zich tot de financieringsvormen die zich richten op de mkb-markt. Dit zijn onder andere de volgende financieringsvormen:

- **Crowdfunding**: financieringsvorm waarbij een grote groep investeerders/beleggers gezamenlijk investeert in één project of onderneming.
- **Factoring**: financieringsvorm waarbij een onderneming facturen verkoopt aan een factoringmaatschappij om zo direct liquiditeit te verkrijgen, in plaats van te wachten op betaling door de klant.
- **Leasing (financial en operational)**: financieringsvorm waarbij een onderneming gebruikmaakt van een bedrijfsmiddel zonder dit direct te kopen uit eigen middelen. Hierbij blijft de leasemaatschappij eigenaar en de onderneming huurt en gebruikt het bedrijfsmiddel tegen betaling van leasekosten.
- **Microfinanciering**: zakelijke financiering tot € 50.000. In het onderzoek is microfinanciering samengevoegd met de financieringsvorm direct lending, waarbij een onderneming direct geld leent van een financieringspartij die geen bank is.
- **MKB Beurs**: platform waarin beleggers rechtstreeks kunnen investeren in mkb-ondernemingen in de vorm van aandelen en obligaties, die verhandelbaar zijn.
- **Vastgoedfinanciering**: vorm van objectfinanciering, die bestaat uit commercieel vastgoed (verhuur, hypotheek voor verhuurde woningen, financiering van beleggingspanden) en bedrijfspand in eigen gebruik.

Verschillende onderzochte vormen van factoring

In het onderzoek is gekeken naar twee vormen van factoring: traditionele en American factoring. Bij traditionele vormen van factoring blijft de onderneming zelf verantwoordelijk voor de niet-betaalde facturen. Als een klant uiteindelijk niet betaalt, moet de onderneming het voorgesloten bedrag terugbetalen aan de factor.

American factoring biedt een onderneming meer zekerheid, omdat het risico van niet-betaling volledig wordt overgedragen aan de factoringmaatschappij. De onderneming is dus niet verplicht om de voorschotten terug te betalen als facturen uiteindelijk toch niet geïncasseerd kunnen worden.

Lease en factoring

De alternatieve financieringsvormen lease en **factoring** waren in 2023, net als in 2022, verantwoordelijk voor bijna 57% van de totale alternatieve financieringsmarkt. Hieruit kan de conclusie worden getrokken dat ondernemingen vooral behoefte hebben aan flexibele, op activa gebaseerde financieringsoplossingen.

Er was ook een forse groei te zien in direct lending van 41% van het verstrekte bedrag ten opzichte van 2022, ondanks een daling in het aantal verstrekkingen. Deze ontwikkeling naar grotere bedragen duidt op grotere en vaak complexere financieringen.

Het aantal projecten dat financiering heeft ontvangen via crowdfunding is gelijk gebleven

Forse toename crowdfunding

In 2023 is er ook voor € 900 miljoen aan financiering verstrekt door crowdfunding. In 2022 was dit nog € 778 miljoen. Het totaal aantal projecten dat financiering heeft ontvangen via crowdfunding is nagenoeg gelijk gebleven met 2.174 aan gefinancierde projecten in 2023 ten opzichte van 2.197 projecten in 2022.

De grootste daling in zowel volume als aantal projecten, gefinancierd door crowdfunding, is in de klasse tussen de € 50.000 en € 250.000. Deze daalde met 15% terwijl het aantal projecten boven de € 1 miljoen steeg met 135%.

Crowdfunding in heel Europa

Op 10 november 2023 werd voor [crowdfundingplatformen](#) de European Crowdfunding Service Providers Regulation (ECSPR) van kracht. Deze Europese vergunning houdt in dat crowdfundingplatformen overall zaken kunnen doen in de Europese Unie (EU), omdat in alle EU-landen dezelfde regels gelden voor financiering via crowdfunding.

Nederlandse platformen kunnen makkelijker diensten aanbieden in andere EU-landen en landen uit andere EU-landen krijgen weer toegang tot de Nederlandse markt. De verwachting is dat het aantal verstrekte financieringen via crowdfunding hierdoor de komende jaren fors zal toenemen.

De sector onroerend goed ontving in 2023 de hoogste kredietverlening

Toename aantallen en volume vastgoedfinanciering

In 2023 steeg het totaal aantal verstrekte vastgoedfinancieringen in zowel volume als in aantallen, met 4% respectievelijk 36% ten opzichte van 2022. In 2023 is er € 348 miljoen aan vastgoedfinanciering verstrekt ten opzichte van € 335 miljoen in 2022. Het aantal verstrekte vastgoedfinancieringen steeg van 387 in 2022 naar 527 in 2023. Het aantal verstrekkingen in de klasse € 50.000 tot € 250.000 daalde met 2%, terwijl het volume in dezelfde klasse steeg met 155%.

Groei financiering in de ICT

Wat sectoren betreft valt het op dat de overige dienstverlening, industrie, groothandel, detailhandel en garages gemiddeld de meeste financiering ontvingen. Opvallend is de groei van financiering in de ICT-sector en de daling in de delfstoffenwinning. De sector onroerend goed ontving in 2023 de hoogste kredietverlening.

Menig mkb-onderneming moet nog steeds de verstrekte coronasteun zien terug te betalen

Financieringen die niet terugbetaald worden

Het percentage financieringen dat niet terugbetaald kan worden door de kredietnemer, steeg in 2023. Dit percentage lag tussen de 0% en 14% in vergelijking met een reikwijdte van 0% tot 10% in 2022. De oorzaak ligt met name in de nasleep van de coronapandemie. Menig mkb-onderneming moet nog steeds de verstrekte coronasteun zien terug te betalen.

De gehanteerde rentepercentages binnen de non-bancaire financieringsmarkt lagen in 2023 tussen de 6% en 36% ten opzichte van 3% respectievelijk 35% in 2022. Het gemiddelde rentepercentage steeg in 2023 van 8% in 2022 naar 9%. Dit is een gemiddeld lagere toename dan de inflatiecijfers van Nederland.

Het complete onderzoeksrapport 'Met veerkracht naar voorspoed' vindt u op [Stichtingmkbfinanciering.nl](https://www.stichtingmkbfinanciering.nl).

Dit is een artikel van de redactie van FA Rendement

FA Rendement is dé informatiebron voor administrateurs, boekhouders, controllers en andere financiële professionals. Wat is er veranderd op het gebied van financieel-administratieve wet- en regelgeving, en hoe kunt u als specialist deze informatie direct in uw dagelijkse werk toepassen? Daarnaast moet u op de hoogte zijn van onder meer de fiscaliteit, automatisering, de loon- en salarisadministratie, sociale voorzieningen, debiteurenbeheer en inkoop.

De onafhankelijke en ervaren redactie van FA Rendement zit bovenop het nieuws en vertelt u als eerste wat de ontwikkelingen zijn. Altijd in heldere taal en met een praktische insteek, zodat u de informatie direct kunt vertalen naar uw eigen werksituatie. FA Rendement is daarnaast multimediaal. De voor uw vakgebied relevante informatie verschijnt:

- ✓ dagelijks op het digitale platform Rendement Online, waar u onder meer het laatste nieuws, checklists, rekentools, maatwerkbrieven en verdiepingsartikelen tot uw beschikking heeft;
- ✓ wekelijks gebundeld in een e-mailnieuwsbrief;
- ✓ maandelijks in het vakblad FA Rendement, boordevol nieuws en achtergrondartikelen, digitaal en op de mat;
- ✓ tweemaandelijks in een handzaam themadossier: een pocketboekje dat iedere editie een complex onderwerp uitdiept.

Rendement is een succesvolle uitgeverij van met name praktische vakbladen en digitale ondersteuning.

Het assortiment bestaat uit een crossmediaal portfolio: van printuitgaven zoals magazines en themadossiers tot online ondersteuning in de vorm van digitale naslagwerken, e-nieuwsbrieven, een vragenservice en tools.

www.rendementuitgeverij.nl